

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati, za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gold., za pol leta 8 gold., za četrt leta 4 gold. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gold., za četrt leta 3 gold. 30 kr., za en mesec 1 gold. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kraje, za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele za celo leto 20 gold., za pol leta 10 gold. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gold. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gold. — Za oznanila se plačuje od četrti-stopne peti-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat in 4 kr., če se tri- ali večkrat tiska. Vsakokrat se plača štampilj za 30 kr. Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani na celovški cesti v Tavčarjevi hiši „Hotel Evropa“. Opraviništvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Tavčarjevi hiši.

V Ljubljani 9. junija.

Kranjska trgovinska in obrtnijska zbornica je imela zadnji petek sejo, v kateri je bil voljen predsednik. Navzočni narodni odborniki so volili enoglasno — zopet V. C. Supana za predsednika!

V. C. Supan je kakor znano tisti mož, ki, da-si se je dal od narodnjakov kandidirati, nij glasoval za adresu kranjskega zbora in se je izrekel za direktne volitve, to se ve, take kakoršne je ministerstvo nameravalo in nam med tem res dalo. Torej se je narodnemu programu odpovedal, in izstopil iz zbora in iz stranke.

Oni pa, ki so ga volili, so tisti narodni možje, kateri so v političnem društvu „Slovenija“, kjer je dr. Bleiweis predsedoval, z nami vred tudi enoglasno roke vzdignili v sklep dr. Zarnikovega predloga, da mora biti prihodnji predsednik trgovinske zbornice odločno naroden mož!

Kako se to sklada?

Zares Nemci in nemškutarji se nam in taki doslednosti lahko smejejo.

In tako bode, dokler povsod v zastope ne bomo volili iz obraženih pa odločno narodnih mož. Vse druge lastnosti nima nobene veljave, ker ne varujejo pred samoblamažo.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 9. junija.

Med **katoliško-političnimi** strankami na Dunaji posebno med „Volksfreundom“ in „Vaterlandom“ so, kakor prvi list pripoveduje, skušali edinost napraviti, a brez

vspeha, ker so Volksfreundovci zahtevali priznanje decemberske ustave.

Ruski car je v soboto popoldne zapustil Dunaj in šel v nemško kopel Ems. Pri zadnjem obedu je avstrijski cesar napil „brabri ruski armadi“, ruski car na „vašo (avstrijsko) vrlo in zvesto armado.“

Dunajski in drugi listi so govorili, da namerava Andraš v sled dogovorov z Gorčakovom v **orijentu** drugo politiko začeti, prijaznejšo vzhodnim narodom. „N. Fr. Pr.“ pa pravi, da to nij resnica.

Pod napisom: „beseda do volilcev“ prinaša **dunajski** „Wanderer“ članek, v katerem priporoča, da nij tolikanj pisan program važen kakor kandidat sam. Naj se izbere kandidat dober Avstrijan, dovolj v vseh razmerah podučen, spravljen.

Volilno gibanje je po vseh cislajtanskih kronovinah jako živo. Na Dunaji volilci kandidirajo Umlaufa in Löbliha, dva moža, ki sta prejšnje čase govorila za spravo med avstrijskimi narodi. Za to ustavovrni listi njiju kandidature na vso moč pobijajo.

Vnanje države.

Črnogorski knez Nikola je 5. t. m. dovolil črnogorskim emigrantom, ki so se leta 1858 udeležili zarote proti ranjkemu knezu Danilu, da se smejo vrniti zopet v domovino. Do sedaj so živeli precej revno na stroške avstrijske vlade večidel v Zagrebu. Ker je knez Danilo njihova konfiscirana dobra razdelil drugim črnogorskim velikašem, se jim sedaj ne bode dalo zato odškodovanje iz državne kase, nego preskrbljeni bodo vsak po svoji sposobnosti. Avstrija bode prihranila v prihodnje letnih 20.000 goldinarjev, katere jim je dajala za življenje. Rusija jih bode preskrbela s potrebno opravo.

Ruski vladi je predložil znani Francoz Leseps načrt železnice, katero hoče narediti iz Orenburga v Pošaver: Železnica ta bi peljala iz vzhodne Rusije čez sredo Azije naravnost v Indijo,

ter bi vezala na ta način Rusijo po najkrajši poti z onimi bogatimi kraji. Zarad tega je neizmerne važnosti za celo Evropo in posebno za Rusijo, ker odpre tako njeni trgovini varno in kratko pot v one kraje. Ker je Lesepsova železna eneržija pri enakih započeti obče znana, nij dvombe, da dovrši srečno tudi to velikansko delo. Ruska vlada mu je odkazala za začetne priprave 3 milijone rubljev. Angleži so vsled tega začeli zopet misliti na železnico, katero hočejo delati čez Perzijo v Hindostan. Sploh se Rusi in Angleži sedaj hvalevredno natezajo za napravo novih trgovskih potov v Aziji, ter pospešujejo s tem splošni svetovni napredek.

V Petrogradu je bil pred nekaj dnevi shod ondotnega slovanskega odbora. Udeležili so se ga med drugimi tudi Stremuhov, vodja azijskega oddelka v ministerstvu vnanjih zadev, Krajevskij, glavni urednik „Golosa“, Berezin, profesor na petrogradski univerzi, in knez Suvarov. Odbor je sklenil podpirati navzočnega vodjo lužiskih Srbov, Smolarja, da napravi v Budišimu narodno tiskarno za svoj narod. Sklenilo se je tudi, da podpira odbor vsa literarna započetja v deželah, kjer se morajo Slovani še boriti s tujimi elementi. V ta namen hoče odbor napraviti subskripcijo na Ruskem. Odbor bode poslal tudi svojega zastopnika k shodu srbske omladine, ki bode te dni v Belemgradu.

Rumunski knez Karol se je baje že tako naveličal vlade, da se iz Neuwieda, kamor je odšel te dni s svojo soprogo, ne vrne več v Valahijo. Ko je leta 1866 knez Bizmark spravi tega Hohenzollerja na rumunski prestol, so Rumuni mislili, da si s tem kaj pomagajo, ter da jim bode Bizmark pomagal stvariti veliko rumunsko kraljestvo v nekdanji Dakiji. A sprevideli so kmalu, da so se prevarili v svojih nadah. Projavila se je vsled tega proti Prusom vedno hujša opozicija med Rumuni, posebno po francosko-pruski vojski leta 1870, ko so Rumuni javno simpatizirali

Listek.

Plašč.

Obraz iz uradniškega življenja v Petrogradu.

(Ruski spisal Nik. Vas. Gogol; poslovenil L. Gorenjec-Podgoričan.)

(Dalje.)

Najpopreje mora bralec izvedeti, kako je bilo s prvo polovico rubljev. Akakij Akakjevič je imel navado, da je slehernega rublja, predno ga je dal iz rok, pridržal dve kopejki in shranil v zabojček, zaprt s ključem, na pokrovu pa je imel luknjico, skozi katero je spuščal kopejke. Vsakega poluleta je pregledal in preštel tako nahranjene medake in zamenil jih s srebrenim drobižem. To je činił uže dolgo časa popreje — in vsled tega se je v nekih letih nabralo več nego 40 rubljev. Vsled tega tedaj je v roci imel prvo polovico, ali kdé bi vzel drugo polovico, kodi nabral drugih 40 rubljev? Akakij Akakjevič je premišljal, premišljal, a

izpoznal, da bode treba zmanjšati navadne stroške — vsaj na eno leto. Moral bode, ter nehal piti čaj, ne več prižigal sveče, a če se mu nameri delo, hodil bode v gospodinjino sobo in pri njenej sveči delal; po ulici bode hodil na lahkó, kolikor bode mogó — in varno po kamenji, skoro po prstih, da se ne bi tako hitro trgali mu podplatje; perilo bode po moči redko dajal perici, a da se ne zamaže preurno, sleče ga, kadar pride domov in bode le v kartunovem halatu (županu), zelo starem, ki ga je privaroval le milostivi čas. Mora se priznati, da je iz početka težko bilo mu to kročenje, ali nekako privadil se je sčasoma — naposled nij prav nič večerjal, nameščeval pa je večerjo z duševno hrano, ker je v mislih imel svojo večno idejo bodočega plašča. Po tem času je njegovo živénje bilo nekako popolnejše, kakor bi se bil menil ženiti, — kakor bi bil nekdo občeval z njim, — kakor bi ne bil sam, temuč da je neka nežna životna družica odločila se, da bode tovarišila se z

njim v vsakdanjem živénji — in ta družnica nij bila nobena druga, nego ideja močno podloženega, neobnošenega plašča. Nekako oživel je bil, krepko označaval se, kakor človek, ki se je nečemu odločil in ustanovil si načelo. Z obraza in iz vedenja mu je sama ob sebi izginila nesrečnost, neodločnost. Časi pa časi je ogenj blisknil v njegovih očeh, — da, po glavi so mu rojile najdrzovitejše, najoholejšje misli: ali bi res dal si ali ne kuno prišiti na ovratnik. Premišljanje o tem bi mu bilo skoro pamet razkalilo. O priliki je prepisaval nekov spis, pa bi bil skoro zmotil se, le malo je manjkalo, zato je, malo — da ne, na glas vskriknil: „Pst!“ — in prekrizal se. Vsak mesec je vsaj enkrat šel k Petroviču, da sta se pogovorila o plašči, kdé bi bilo najboljšje kupiti sukno in kaka bi bila barva, po čem sukno, in vselej je, da-si malo skrbno, vendar-le pomirjen šel domov, ker je veroval, da pride čas, ko vse potrebno kupi in da bode plašč gotov. Pa napredovalo je vse urnejše, nego je sam menil, da bode. A vse

s Francozi. Knez Karol je našel čezdalje več nasprotnikov, pri pogrebu nekdanjega kneza Kusa je bila velika demonstracija proti njegovi vladi. Zapustil je vsled tega deželo, in se baje ne misli vrniti, akoravno ga velike vlade zelo pregovarjajo, ker se boje, da inace Rumuni proglase republiko, za kar je neki že vse pripravljeno.

Francoski bonapartisti so imeli 6. junija pod predsedništvom Rouhera shod v St. Germainu blizu Montmorency pri princesinji Matildi. Navzočnih je bilo tudi več članov rodbine Bonaparte. Sklenili so, da bodo delali na vso moč na to, da obdelajo narod do prihodnjih volitev, da bode potrdil restavracijo Napoleonidov.

Okrožnica vojvoda Broglié do francoskih poslancev v vnanji državi naznanja, da se bode držal v vnanji politiki po izgledu svojega prednika. Znotraj bode vlada zmerna, na zvonaj mirna, ter bode krepko postopala proti revolucionarni stranki. Broglié apelira na udeležje, katerega imajo vse vlade pri tem, da se zatare revolucionarni duh. Narodna skupščina bode o prihodnji obliki vlade odločila, kadar se ji bode prav zdelo. — Iz te okrožnice in pa izjav bonapartovskih generalov in častnikov francoski republikanci lahko sprevidijo, česa se imajo nadejati od Mac Mahonove vlade.

V **italijanskem** senatu se je začela v soboto razprava o definitivnem budgetu za vojno ministerstvo. General Angiolletti nasvetuje, da naj ima Italija 300.000 mož stalne armade, ter da naj se sploh dobro pripravi za brambo. General Mezzacapo misli, da je 300.000 vojakov premalo za brambo Italije, in nasvetuje 400.000 mož. Vojni minister ugovarja temu, ter pravi, da so pred govorniki računili sovražno armado na 600.000 mož, kakoršne pa ne more spraviti na noge nobena sosednjih vlad, razen Nemčije. Italijanska armada šteje 300.000 mož stalne armade, 250.000 brambovcev in 100.000 mož rezerve. Stalna armada 400.000 mož bi stala na leto 220 milijonov frankov, česar pa ne zmoremo. Ložje je braniti deželo z manjšo armado, če je dežela za nami v dobrem stanju, nego z veliko, a za hrbtno siromašno deželo. Razprava se bode še nadaljevala.

Poslanci leveice so imeli shod, da se po smrti Rattazijevi rekonstituirajo.

Dopisi.

Iz Novega mesta 8. junija. [Izv. dop.] (Polaganje temeljnega kamena za „narodni dom.“) Denes Vam v naglici samo kratko poročam, da se je slovesnost polaganja temeljnega kamena za „narodni

dom“ sijajno vršila. Veliko ljudstva iz mesta in okolice se je udeležilo, katero je z največim navdušenjem sprejelo govore gg. mestnega župana Ricoli-ja, Navratila iz Metlike, dr. Vošnjak-a in dr. Zarnika iz Ljubljane. Slovesnost se je ob 10ih dopoldne vršila na mestu, kjer se zida narodni dom. G. Navratil pozdravlja to za celo dolenjsko stran imenitno podvzetje in v jedernatih besedah naglašja pomen in važnost „narodnega doma.“ G. župan Ricoli se zahvaljuje za obilno udeležitev naroda pri tej slovesnosti. „Narodni dom“ ne bode samo kinč za mesto, ampak tudi vzbujal narodno zavest in politično izobraženje donášal med ljudstvo. Potem bere g. dr. Bučar ustanovno pismo, katero se je v temeljni kamen vložilo. V njem se kratko popisuje razvoj narodne ideje na Slovenskem sploh in posebej na Dolenjskem in zgodovina novomeške čitalnice. To pismo se potem dene v kositarso škrinjico in dodajo se slovenski in drugi časopisi. Škrinjica je bila položena v votlino v temeljnem kamnu in vzdana. Med tem sta še govorila gg. dr. Vošnjak in dr. Zarnik.

G. dr. Vošnjak opominja na čase turških bojev, v katerih je Novomesto vse turške napadaje odbilo in se nikoli nij dalo premagati. Isto tako si tudi zdaj vrli Novomeščani stavijo trdnjavo proti navalu tujstva.

G. dr. Zarnik konstatuje sijajni napredek narodne ideje v Novem mestu, o katerem je stanko Vraz še pred 30 leti pisal, da je tu „sve mrko.“

V tem je bila škrinjica vzdana, belo oblečene deklice so z venci kamen okinčale; predsednik čitalnični potem vzame kladivo in tolče trikrat ob kamen, rekoč: „Vzdigni se „narodni dom“, na čast Slovanstva, v prid narodnega napredka.“ Tako store tudi pričujoči gostje, gospodje odborniki, gospe in gospodičine. S tem je bila slovesnost končana. Med vsemi govori so doneli živoin slávaklici. Vmes so zapeli gimnazijski dijaki (obljubljeni kvartet iz Ljubljane nij bil došel) prav ubrano in navdušeno, svirala je tukajšna godba in grmeli so možnarji. Kraj slovesnosti je bil lepo okinčan z zelenimi venci, drevesi in zastavami; tudi nebo nam je bilo ugodno. Včeraj

je lilo, v jutro pa se je zvedrilo in ravno ko se je vzdal temeljni kamen, je solnce prisijalo skozi oblake. Ob 1. uri bode skupni obed, popoldne pa ljudska veselica pod milim nebom.

Iz savinske doline 6. jun. [Izv. dop.] Nemška „Pädagogische Zeitschrift“ je v svoji zadnji 15. številki med drugimi sestavki tudi prinesla neko „Erklärung“ — „von der Sann,“ — katera narodne učitelje savinske doline in bližnjih štirih okrajev z nesramno surovostjo napada. — Pisatelj omenjenih razžaljivih stavkov je slovenski zemlji znan fanatiker Budna, z domišljenim si imenom „Vlastenski“. — Tanekdanji narodnjak, ali boljše rečeno obrekovalec dobrega imena Slovanov, žveče že v prvih vrticah, da se je med učitelje Sloveno-Štajerja „nesrečni narodni fanatizem“ urinil, kateri hoče lepo harmonično zvezo med njimi raztrgati. O, prebrisana glavica! Koliko pa je vaših privržencev, kojim „solch wüstes Treiben“ ne dopade? — Kateri so pa tisti proti „dieser verderblichen Coterie“ kričeči velikaši? —

Vedite, vrli Slovenci, da je ta obveljaven možicelj le sam, kateri iz sovražnega srca strupene pušice meče med mirne, hvala bogu! iskrene, rodoljubne učitelje savinske in škalske doline. Zoper omenjeni časopis pedagogike, se še nij nikdar od narodnih učiteljev povzdignil žaljivi glas iz naših okrajev, ali sedaj, ker v njem piše brezvestno ta fantast, ter se poteza za nekaj, kar sam ne vé, in psuje na resno misleče odgojitelje, se mora od njega vsako za narod čuječe oko odvrniti, ter mu brez pomisleka smrtni list podčrtati. — V tretjem stavku naznanja Vlastenski: Tudi ~~mi~~ priznamo javno, da se ne bomo nikdar prištevali „zu dieser Unfrieden stiftenden Clique; sondern, dass der Wahlspruch unseres geliebten Monarchen: „Viribus unitis!“ stets unser unverrückter Leitstern sein wird.“ Prvo je prilizenost do Nemcev, s katero si ta človek nekoliko časti (?) nakupiti misli; drugo pa ima v višji stopinji pri nas vsakateri še tudi najmanjši sluga, nego — Vlastenski. Nadalje pravi, da se neče „zu keinem neuen Königreiche und ausserösterreichischen Confederation (unter Leitung der Serben oder Na-

nade je presezalo to, ker vodja Akakiju Akakjeviču nij izplačal le 40 ali 45 rubljev, temuč celih 60; ali je čutil ali ka-li, da je Akakij Akakjevič potreben plašča, ali pa se je to le namerilo samo ob sebi — gospod Akakij Akakjevič je vendar-le imel 20 rubljev več. Ta pripetljaj je pospešil to zadevo; še kaka dva ali tri mesece majhen post, pa bode gospod Akakij Akakjevič imel kakih 80 rubljev. Njegovo srce, navadno jako mirno, začelo je biti naposled.

Najpopreje sta s Petrovičem šla v prodalnico; kupila sta jako lepo in trpežno sukno, ker sta uže blizu pol leta popreje premišljala to in vsak mesec šla v prodalnico vprašat, da sta vedela ceno. Za tegadelj pa je sam Petrovič trdil, da lepšega sukna nij nikder; za podlogo sta izbrala kolendor, ali tako dober — in gladek tako, da je po Petrovičevih besedah bil lepši, nego bi svilena bila podloga; pa je tudi res bil videznejši in svitlejši. Kune nijsta kupila, zato ne, ker je bila predraga, izbrala pa sta mačko najkrasnejšo, kolikor je bilo jih po prodalnicah; z

daleč je vsakedo menil, da je kuna. Petrovič se je s plaščem mudil dva tedna, ker je bilo treba mnogo vbadanja in prebadanja, sicer bi bil mnogo popreje zgotovil ga; za delo je Petrovič vzel 12 rubljev, menj nij mogel zaslužiti nikakor: vse je bilo res prevlečeno s sviljo, prešito z dvojnimi drobnimi šivom; a po vsakem šivu je Petrovič sam s svojimi zobmi pomogel, da so gubanci bili različni.

To je bilo težko je povedati: prav katerega dne, ali gotovo je v življenji Akakija Akakjeviča najslavnejši dan bil ta, katerega je Petrovič prinesel plašč mu. Prinesel ga je zjutraj ob tistej uri, ko so uradniki odhajali v pisalnice. Noben drug čas bi plašč ne bil tako na hvalo, ker je uže precej hudo bil začel pritiskati mráz, in bila je podoba, da se celo shujša. Petrovič je bil pridrl s plaščem, kakor to pristuje poštenemu krojaču. Na obrazu se mu je brala taka pomenljivost, da Akakij Akakjevič še nikoli nij videl takove na njem. Kazno je bilo, da popolnem čuti, da je dokončal imenitno delo in da je nena-

doma s tem spričal propast; ki je mej krojači, kateri nastavljajo le podloge, in šivajo jih — in mej tistimi, kateri šivajo na novo. Vzel je plašč iz žepne rute v katerej ga je bil prinesel; robec je bil stoprv opran, pa ga je uže zmečkal in porinil v žep za potrebo. Ko je bil iz rute vzel plašč, jako ponosno je gledal okrog sebe, prijel ga z obema rokama in jako umetalno obesil Akakiju Akakjeviču na pleča; potlé ga nategnil in naravnal ga z adaj z roko; potle je spredaj zravnal Akakija Akakjeviča. — Akakij Akakjevič, uže priletel, hotel je plašč primeriti, kakov je v rokavih; Petrovič mu pomore, da je oblekel rokava — in pokazalo se je, da tudi v rokavih dobro pristuje, s kratka videlo se je, da je plašč izvrstno narejen in pripraven. Petrovič nij zabil o tej priliki omeniti, da je tako malo zaračunal mu le zato, ker brezi krojaškega kazala biva v majhnej ulici, pa davno uže pozna Akakija Akakjeviča; ali na „nevskem prospektu“ — da bi bil samo za delo plačal 75 rubljev. Akakij Akakjevič se nij hotel o tem v razgovor spustiti s Pe-

senabschneidermeister-Črnogorcen!) Wir kennen Euch und Eure Pläne, ihr Herrn panslavistischen Volksverführer. Wir haben genügend in Euere Karten gesehen!“ — prestrojiti. O simplicitas! Zakaj se vam navdušeni gospodine še iznajdba smodnika ne prišteva! — Imeli bi saj nekoliko zaslug od kakove strani, tako pa le stojite z enakimi frazami sramotno nagi pred narodi, kateri so za domovino in milega vladarja britkosti in tug že mnogo prestali morali. — Ne zdi se mi potrebno o tem več časa in besedi tratiti; prepustim rajši sodbo čez tega znanega zagrizenca domoljubnim Slovencem! Ker se je ta zarodek iz mile savinske doline že izvlekel, se je gotovo nadejati, da bodo učitelji, kateri so vsi iskreni narodnjaki, složno z učitelji bližnjih okrajev na polji narodne omike z veseljem napredovali, — in gotovo ne bode nobeden tako daleč zabredel, kot ljubezjivi „Vlastenski.“ Želimo mu torej pri odhodu dobro pot in — nikdar nazaj vrnitve!

Iz Ptuja 6. junija. [Izv. dopis.] (Motto: Auf jede Wunde gute Salbe, — auf einen groben Klotz einen groben Keil, — auf Schelme anderthalbe Güthe.) Čestiti bralci se še bodo spominjali v „Slov. Nar.“ dopisov o izletu slovenskih učiteljev v Ptuj 15. majnika. Tudi v „Grazer Volksblatt-u“ je bil dopis, v katerem se med drugim tudi to nahaja: Man sprach seit ein paar Tagen fast nur von den 5, 8, ja 12 Hundert Lehrern, welche etc. Te besede so neki učitelji v svoji „nezgruntani“ modrosti na se obrnili in so 5. junija v občnem zboru ptujskega učiteljskega društva hudo zaropotali, in hudi zaradi tega, ker se je ravno v „Volksblatt“ bilo tudi pisalo. Gospod Robič, učitelj na tukajšnji mestni šoli si je izbral ravno to zadevo kot tema svojemu govoru, v katerem se je tudi nahajal pridevek „gemein“ za dopisnika (ki je bil navzoč) in predlagal končno nezaupnico. Gospod dopisnik je protestiral proti tako surovemu obnašanju, pokazal pri vsaki točki, da se noben pošteno narodno misleč učitelj po dopisu ne more razžaljenega čutiti, nego da se slov. učiteljem zaslužena hvala za vrlo obnašanje izreka; samo komité se graja. Tudi gosp. učitelj Ferk je v sveti jezi sekundiral gospodu Robiču v besnovanju proti zasluženemu gosp. dopi-

trovičem, bal se je vseh posebnih množin, s katerimi je Petrovič rad rogovilil okrog sebe. Plačal mu je, zahvalil se in takoj v novem plašči odšel v pisalnico. Petrovič je šel tihoma za njim, a vstavil se je na ulici, dolgo še z daleč gledal plašč, a nalašč krenil na stran, zato da bi ga bil pretekel na ulici, ter da bi še en pot mogel videti svoj plašč na drugej strani, to je: spredaj. Akakij Akakjevič je v pisalnico šel poln vseh najsvežjših čutov. Vsako trenotje je čutil, da mu na hrbtu visi nov plašč, in nekterikrat se je tudi nasmijal vsled svoje notranje všečnosti. Bogme, dva užitka: toplota, krasota! Pota ni videl nij in nenadoma je bil v uradnej hiši. Pri vratarji je slekel plašč, ogledal ga do cela in izročil posebnemu vratarjevemu varstvu. Nij znano, kako so uradnici vsi nenadoma izvedeli, da ima Akakij Akakjevič nov plašč in da kaputa nij več na svetu. Vsi so tisto trenotje k vratarju strmeli gledat Akakija Akakjeviča novi plašč.

(Dalje prih.)

sniku, ob trdo šolsko klop s krepko desnico mahaje! Vendar večina nij votirala nezaupnice, nego sklenolo se je, da se omenjeni članek v dopisu predrugači. Čuditi se moramo društvu, kako more blamažo, ki jo je samo komité 15. majnika „gor vzdignil“, kot svojo smatrati; saj se društvo kot društvo nikjer nij žalilo, nego v vseh dopisih se je poudarjalo, da je bil 15. majnik vesel, časten dan za slovenske učitelje, in vsak narodno misleč učitelj se je moral veseliti, da se je veselica tako končala kakor se je. Društvo bi bilo moralo nezaupnico votirati gg. učiteljema Ferku in Robiču, ker sta se kot odbornika omenjene svečanosti zbala nekaterih ptujskih mestjanov jim pete lizajoča in boječa se, da ne bi utegnil slovenski govor njujnim patronom preglavice delati. Zatajeva je svojo narodnost sta kot poverjenika društvo osramotila. Da ravno ta dva gospoda proti (zasluženemu) gosp. dopisniku, učitelje v zborih podučevajočega z vrlimi govori eden z besedo „gemein“ drugi z besedo „Esel“ rohnita, obelodanita jako nizek stanek v izobraženosti. Učiteljskemu društvu prikimovanje k takemu obnašanju ne dela časti. Predlagalo se je tudi, naj društvo čestita šolskemu nadzorniku g. Končniku; ta predlog nij obveljal, nekaj manire bi celo nič ne škodilo. Če bodo nekateri gospodje tukaj take „Schwabenstreiche“ uganjali, se lahko mesticu pridevek „die Stadt der Schwabenstreiche“ pripisujejo, za katero reč jim mirni in pravični del prebivalstva gotovo ne bo hvaležen.

Iz Trsta 7. junija [Izv. dop.] Tržaški ustavaki, kolikor jih je, so zopet 30. p. m. to je zadnji petek v mesecu maji, sklicali svojo malo kopico skupaj, da bi luknje v vodo kopali. A petek nij ugoden dan. Ko namreč ustavaški predsednik okrog sebe pogleduje, le polno praznega prostora zapazi. Začeli so tedaj ti vitezi Gambrinovi s pivo ustavo tako častiti, da je bil res velik uspeh.

Vsako leto se je binkoštni pondeljek od tukaj mnogo ljudstva v postojnsko jamo odpeljalo; letos pa je bilo število jako malo. Med temi, ki so šli, udeleženi je bilo tudi dosta Slovencev iz Trsta in okoličanov, kateri pa so jako grajali Postojno, da je (izvzemši malo število poštenjakov) pravo nemškutarsko gnejzdo. Že v prvem hipu ko stopiš v trg ti umazani otroci s kričanjem: „Kaufens Adelsberger Grotte“, ponujajo knjižice v nemškem in laškem jeziku tiskane. Če pa človek hoče eno kupiti slovensko, ne more je nikakor stakniti. Vse je le nemško in laško: lepa čast naši slovenski Postojni. Med ogromno množico je bilo letos največ Slovencev, a za boga redko si čul v Postojni od tamošnjih krčmarjev, strežajev in točajev eno slovensko besedo. Nadejal sem se, da bodem v postojnski jami dobil razen drugih tudi lepe slovenske napise, ker leži v domači zemlji. A kako me jeza zgrabi, ko le nemške i laške napise ugledam, slovenskih nič. Vprašam odbor postojnske jame, iz katkega uzroka so izostali napisi v domačem jeziku na naši domači zemlji?

Iz ormuškega okraja. 5. junija. [Izv. dop.] Vsega sveta geslo v sedanjem času je: „naprej!“ Posebno pomenljivo pa je za tistega, kateri je glavni pospeševatelj narodnemu napredku, in ta je učitelj. Od njega se terja, da širi krog svojega izobraženja, ker le na tak način more koristiti svojemu narodu. Tudi učiteljem tega okraja

je jasna ta naloga in hoteli smo osnovati učiteljsko društvo, ter se 3. t. m. zbrali v O., da se o tej stvari pogovorimo. Prišel je k pogovoru naš okrajni nadzornik, ter nagovoril navzočne blizu tako-le: „Skoraj v vseh okrajih so že ustanovljena učiteljska društva, in nove šolske postave terjajo taiste snovati, ker le v društvu je napredek. Tudi učitelji tega okraja so pred dvema letoma željo izrekli, ustanoviti društvo, ali žalibog ta želja se nij uresničila. Zadnje poskušnje še storiti hočemo, in mislimo, da se bo posrečila.“ — Sedaj nam g. nadzornik pravila mariborskega in ptujskega učiteljskega društva predloži, (se vé v nemškem jeziku) naj bi odločili, po katerih hočemo naše društvo osnovati. — Brž nekateri učitelji objavijo, da ne sprejmejo teh pravil, — da so slovenski učitelji in hočejo slovensko društvo, torej tudi slovenska pravila imeti. Vroč boj se vname zaradi tega objavljenja, in g. nadzornik kot predsednik svetuje glasovati. Pri glasovanju zmagajo narodni učitelji z 8 proti 5 glasovom. Ko g. nadzornik vidi, da je njegova stranka propala, nam naznani, da ne more tukaj predsedovati, vzame klobuk in odide.

Vsi gremo potem v gostilnico. Tukaj si je g. nadzornik nad nekim učiteljem tega okraja svojo jezo izpustil, rekoč: „Der ist ein ultra-Slovene und ist bei der Adjustierung in Graz aus dem Slovenischen gefallen.“ Svetujem g. nadzorniku enake osobnosti, katere ga zelo nič ne brigajo, prihodnjič opuščati.

Med obedom pa nas prične g. Raušl, učitelj z O..., strašno ogovarjati in črniti, misleč, da bomo na njegove neumnosti odgovarjali. Omenil je, da takim brezznačajnim (narodnim) učiteljem, kateri šolstvo zanemarjajo (?) in se s politiko pečajo (?) svojega otroka nikdar zaupal ne bi. — „Kdo vas plačuje — kdo je upeljal nove šolske postave — liberalci (s tem izrazom je Nemce menil) so vse to storili — od vaših narodnjakov pa ničesar nemate.“ — Tako je govoril mož, kateri se „naj inteligentnišega“ učitelja tega okraja misli.

Svetujem vam, g. Raušl, da za vselej opustite slovenske učitelje s takimi govori črniti in jim kaj takega očitati, ker ste vi mož brez vsega značaja, v dokaz, da ste se o neki priložnosti izrazili: „Ich mache mir eine Ehre daraus, wenn mich jemand per Nemškutar titulirt.“ — Če pa med Slovence pridete (se ve, kateri še vas ne poznajo), se pa hlinite za iskrenega rodoljuba. Tudi med učitelji tega okraja ste vi edini politikar. — Pripeljali ste se z Reuterjem v Središče in ste tamkaj za njega agitirati hoteli, a strašno ste se blamirali, ker so volilci povabilo odbili in se na odločenem kraju zbrali nijso. — Zapomnite si dobro, da je naj zadnji v svojem stanu tisti učitelj, ki v svoji neumni ošabnosti misli, da je med svojimi tovarši naj bolj izobražen, in da sme druge čez rame gledati. Vi pa, dragi tovarši, ne obupajte, ako vas enaki ošabneži psujejo, ampak ostanite zvesti svojemu poklicu in našemu milemu narodu.

Domače stvari.

— (Za „narodni dom“) v Novem mestu, kateremu se je položil v nedeljo 8. t. m. temeljni kamen, napravi — kakor smo že poročali

— dramatično društvo predstavo v sredo 11. junija. Predstavljala se bode prvokrat nova igra „Na kmetih“ s petjem v 3 dejanjih, po Th. Megerle poslovenjena od J. Ogrinca. Nadejati se smemo, da bode glede na domoljubni namen te predstave gledališče prav obilno obiskano, ter da bodo tudi druga društva po deželi posnemala dramatično društvo, ter pripomogla, da se častno izvrši važna naloga, katere so se lotili dolenjski domoljubi s stavljenjem lastnega „narodnega doma“, kateri bode gotovo mnogo upliva imel na narodno življenje na celem Dolenjskem.

— (Od Litije) se nam piše: Gospod Stanislav Šranc, fajmošter v Hotiči je pokazal, kako se nemškutarenje na kmetih mora odpravljati. Zdravnik iz Zagorja g. Morše mu namreč pošlje nemško oznanilo, na kateri dan pride kozé stavit. Po dokončani pridigi in po drugem oznanilu prebere g. Šranc tudi oznanilo od besede do besede kakor je bilo pisano in se poslovi. Kmetje začno eden drugega vpraševati, kaj so g. fajmošter nam denes po nemško povedali, — ker nij nobeden razumel. — Pride zdravnik na odločeni dan koze stavit, a nobene ženske z otrokom nij bilo — povprašuje g. zdravnik: „ali morda nijso gosp. oznanili, da pridem.“ — Pozvedel je, da gosp. župnik je točno prebral na leci kar je zdravnik pisal, pa da nihče nij razumel. — Mož je odrinil domov z dolgim nosom in z nemčursko kulturo. Gotovo je mislil, da mu bode g. fajmošter za tolmača, ali pa da je Hotič na Pruskem! Da bi vsi izobraženi na Slovenskem tako ravnali, bi mnogo „pikelhavberjev“ kopita pobralo,

ker bi se nemškovanje prav z lepo „ad absurdum“ spravilo.

— (Nove železnice po Slovenskem.) Trgovinski minister je inženirju Janezu Šivicu v Trstu in tovarišem dal dovoljenje pripravljati prva dela za železnico z ozkimi kolovoznimi od Trsta skozi ipavsko dolino. Dalje inženirju Alojzu pl. Sundenhorstu na Dunaji v društvu z grofom Lantierijem v Ipavi in V. C. Zupanom v Ljubljani dovoljenje za tehnična prva dela za lokomotivno železnico iz Gorice skozi Ajdovščino, Ipavo, Razdrto do Rakeka, od Rakeka skozi Ribnico, Toplice in Novomesto na Brežice, in od Ribnice skozi Kočevje v Črnomelj. — Kedaj bodo in če bodo kedaj te zdaj samo mišljene železnice tudi zidane, to ostane veliko vprašanje prihodnjosti. Razume se ob sebi, da jih želimo. Vendar poštene slovenske politike v teh nevarnih časih ne bi prodajali za-nje.

Razne vesti.

* (O ruskem carji) vedo zdaj, ko je odšel, dunajski listi dosta pripovedovati. „N. Fr. Pr.“ od nedelje ima cel članek (na 6. strani), kjer pripoveduje, da kamor je car prišel, bilo je vse polno policistov. V Rusiji med svojimi se car nema ničesa bati, ker Rusi ga radi imajo. A bati se ima poljskega sovražstva. Poljski fanatik bi bil zmožen na njega samokres izstreliti. Zato je car malo mudil se v razstavi in drugod. Tako in še več pripovedujejo dunajski listi. Gotovo je večina — pretirano če ne izmišljeno.

* (Jungman.) Dne 16. julija bode sto let, kar se je češkemu narodu rodil velik mož, Jungman, sin kmetskih staršev. Bil je profesor na praški univerzi in eden največjih

ustanoviteljev novejšje češke literature. Največje njegovo delo je češki slovar („slovník česko-německý“, 5 zvezkov 1835-39). — Vsi češki narodni časopisi od nedelje prinašajo poziv na češki narod, stoletnico njegovega rojstva v Pragi sijajno praznovati. V odboru za to slavnost so: Dr. Rieger, Jos. Huleš, praški župan, in dr. Emler. Gotovo bo slavnost ena najsijajnejših.

Opomenica.

Konkurzi: Mesto inženirja pri magistratu v Varaždinu s 1000 gl., do konca junija 1873.

Eksekutivne dražbe 11. junija: Zakotnikovo, 2506 gl., Modičevo, 5799 gl. 80 kr., Košakovo, 1840 gl., Zamuškarjevo, 2244 gl., Novakovo premakljivo blago, 871 gl. 80 kr., vse v Ljubljani. — Dolničarjevo, 1456 gl., v Novem mestu. — Fuginovo, 250 gl., v Črnomlju. — Furlanovo, 1860 gl., v Vipavi. — Reherjevo, 5191 gl., v Celji.

Tuji.

8. junija.

Pri **Elefantu:** Dolenc z rodbino, Stapler, mad. pl. Cey, Marija Stafler, Uršula Prei iz Trsta. Unger, Dr. Lavrucci iz Dunaja. — Urbančič iz Pred-dvora. — Küller z gospo iz Račjega. — Razinger iz Korena. — Klička iz Mokronoga. — Golob od St. Jurja. — Feihe iz Manhajma. — Tomšič s hčerjo iz Il. Bistrice. — Jardaš, Hodnik, Brus iz Reke. — Ripšl iz Loke.

Pri **Malič:** Altšul, Reihold iz Dunaja.

Dunajska borsa 9. junija.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	67	gl.	50	kr.
Enotni drž. dolg v srebru	72	"	40	"
1860 drž. posojilo	99	"	—	"
Akcije narodne banke	966	"	—	"
Kreditne akcije	271	"	—	"
London	111	"	—	"
Napol.	8	"	89	"
C. k. cekini	—	"	—	"
Srebro	111	"	—	"

„Národna tiskarna“

v Ljubljani,

v Tavčarjevi hiši, hôtel Evropa, na celovski cesti,

v Mariboru,

v koroški ulici, Pöschl-novi hiši, šte. 229,

si dovoljuje s tem čestitemu občinstvu naznanjati, da je popolnem z najnovejšimi pismenkami in olepšavanji, kakor tudi z najpopolnejšimi ročnimi in brzotiskalnicami ter drugimi stroji oskrbljena, in da je v stanu, vsa prejeta naročila hitro, elegantno in po ceni izvršiti.

Tiskarnica se priporoča posebno za: časopise v vseh velikostih, letna sporocila, literarna dela, koledarje, brošure, računska porocila, zapiske blaga, zapisnike cen, zapisnike društvenih udov, kataloge, račune, fakture, glave na pismeni papir, cirkulare, menjice, jedilne liste, vstopnice, diplome, vabilne liste, izkaznice, mrtvaške ali parte-liste, vizit-karte, — dalje vse sorte formulare in tabele za c. k. urade, advokate, notarje, železno-cestne in cestno-vozne liste, oznanila za prilepljenje na ogle, v mali in največji obliki, kakor vse tu ne naštete v strok tiskanja spadajoče stvari.

Končno si dovoljuje č. p. n. občinstvo in posebno gg. advokate in notarje pozorne storiti na

zalogo tiskanih formularov

in priporoča: *velike dnevne zapisne knjige, 3kratne in 2kratne ekspenzare, oglašene in vločne pole, interimske liste, slovensko in nemško, pooblastila, na celi ali pol poli, slovensko in nemško, eksekutivske prošnje, protokole, certifikate, konsignacije, notarski repertorium in druge formulare.*